

NR. 7

TAHEKE

1960

ENSV
20
xoxox

Oitse ja kasva Nõukogude

S. VALJALI illustratsioon

IGAUHEL ON SUNNIPÄEV. KUID OLETE KUNAGI MÕELNUD, ET SUNNIPÄEVAPLAPSEKS VÕIB OLLA KA RIIK? AGA EKS OLE TEMAGI KORD SUNDINUD, SAANUD UHE-, SIIS KAHE-, KOLMEAASTASEKS. NII KA MEIE NÕUKOGUDE EESTI-TEMA SAAB JUBA KAHEKUMNESEKS.

AMMU ENNE SUNNIPÄEVA PEETI KINDEL PLAAN, ET JUUBELILAST ÖNNITLETAKSE UHESKOOS – LAULU, TANTSU JA PILLIMÄNGUGA ULDLAULUPEOL.

NUUD ONGI PIDU KÄES. KULL ON TALLINNA TÄNAVAD TÄNA KIREVADI LAULUPEOLISED LÄHEVAD RONGKÄIKU.

KAKSKUMMEND AASTAT TAGASI KOGUNETI TALLINNA TÄNAVAIL SAMUTI RONGKÄIGUKS, KUID SIIS EI MINDUD PIDU PIDAMA, SIIS MINDI VÕITLUSSE. TÕOTAV RAHVAS TEGI LÖPU RIKASTE

Eesti, meie kallis sünnimaa!

Seda soovivad kõik
„Tähekeste“ lugejad

VALITSEMISELE. KÕIK INIMESED SAID VÕRDSETEKS. NEID EI JAGATUD ENAM UHTEDEKS, KES VALITSEVAD, JA TEISTEKS, KES TÖÖTAVAD. TÖÖTAV RAHVAS HAKKAS ISE OMA MAAD JUHTIMA. JA SELLEST ALATES ON ELU LÄINUD JA LÄHEB IGA PÄEVAGA IKKA JÕUKAMAKS JA TÕREDAMAKS.

KUID LAS PEOLISED JUTUSTAVAD SELLEST ISE.

JUBA KOSTAVADKI MARSIHELID JA KORRAGA ON TÄNAVAIST SAANUD UKSAINUS LOOKLEV LILLEVANIK. KUI TÕREDASTI KÕIK ASTUVAD: ÕLG ÕLA KÕRVAL, UHISES TAKTIS JA KÕIGIL NÄOD RÕOMUST NAERUL.

MEIST MÕODUVAD TALLINLASED. MIDA NAD KINGIKS TÕID? TÕID KUMNEID UUSI TEHASEID, KOOLI- JA ELUMAJU, PARKE JA VÄLJAKUID NING VEEL

PALJU, PALJU MUUD, MIS NAD KAHEKUMNE AASTA JOOKSUL TALLINNA EHITASID. SUNNIMAA VÕIB AINULT RÕÖMU TUNDA.

NEED, KES PRAEGU LÄHEVAD, ON KOHTLA-JÄRVE KAEVURID. VAREM OLI KAEVURITE ELU RASKE JA RÕOMUDETA. POOLPIMEDATES KAEVANDUSTES, MIDA VALGUSTASID AINULT XHMASED KAEVURILAMBID, TULI KÄSITSI PÕLEVKIVI LAHTI RAIUDA. PÕLEVKIVIVAGONETTE VEDASID HOBUSED JA LUKKASID TÕOLISED ISE.

NUUD PÕLEB KAEVANDUSTES AMMUGI ELEKTRIVALGUS NING PÕLEVKIVIRONGI EES SÕIDAB ELEKTRIVEDUR. TÕÖD TEHAKSE MASINATE JÕUGA.

SELLE EEST TÄNAVAD KAEVURID VENNASRAHVAST VENELASI, KES NIISUGUSED TÕREDAD ABILISED SAATSID. JA

IKKA ROHKEM JA ROHKEM TOOVAD KAEVURID MAAPÕUEST VÄLJA MEIE EESTI RIKKUST – PÕLEVKIVI, NING SAADAVAD KA SÕPRADELE ABI EEST.

KAEVURITE MÜSTAST JA TOLMUSEST ASULAST ON SAANUD MITMEKORRUSELISTE MAJADE JA LAIIDE TÄNAVATEGA LINN. SIIN ON UUS KLUBIHOONE, KINO, KUHU KAEVURID PÄRAST PÆVATÕOD VÕIVAD PUHKAMA MINNA.

VENNAD-LIIDURAHVAD POLE AIDANUD AINULT KAEVUREID.

SEALT TULEVAD RONGKÄIGUS MEIE VILJAVÄLJADE PEREMEHED – KOLHOOSNIKUD. TÄNU SÕPRADELE EI SAMMU NAD PÕLDE MÕODA ENAM HOBUSEPAARI TAGA: KEVADEL VEAVAD VAGUSID STALINGRADI TRAKTORID JA SUGISEL LÕIKAVAD VILJA KOMBAINIDTUULALASED. UUSI MASINAID TULEB

JÄRJEST JUURDE JA VARSTI EI TEHTA PÖLLUL ENAM UHTKI TÕÖD KÄSITSI. SEE ONGI, MIS SUDAMED NII RÕÖMSAKS TEEB JA VÄGISI LAULUD SUULE KISUB.

JA NUUD LÄHEB SINA, LUGEJA. ASTUD KOOS OMA SÕPRADEGA TÕTAVALT SAMMUL, ET TÄISKASVANUIST MITTE MAHA JÄÄDA. PEADKI RUTTAMA. PRAEGU EHITAVAD NEMAD SULLE, KUID TULEVIKU-EHITAJA OLED JU SINA ISE.

RAJON MOODUB RAJONI, LINN LINNA JÄREL EI OLE KOHTA, KUS NÕUKOGUDE AJAL POLEKS EHITATUD, KUS POLEKS MIDAGI ENDISEST PAREMINI VÕI ROHKEM TEHTUD. KÕIGIL ON, MILLEST LAULULAVAL SUNNIMAALE JUTUSTADA, SEST NII TÕÖKALT JA SÕBRALIKULT, NAGU MEIL NÕUKOGUDEMAAL, EI ELATA KUSAGIL MUJAL MAAILMAS.

Kodumaa sünnipäev

P. HAAVAOKS

**KUHU TÕTTAD, KUHU KIPUD,
VÄIKEMEES, MIS PLAAN ON SUL?
AINA LIPUD, LIPUD, LIPUD
PIDUPÄEVA HOMMIKUL...**

**ÄSJA ALLES LUULETUSE
EMALE SA LUGESID –
UTLE, MILLEKS TIHEDASSE
RAHVAVOOLU PUGESID?**

**TORE, SEE ON ÕIGE KAVA –
ISE TEAD SA, MIS JA KUIS!
PILKU KÕIDAB LAULULAVA
LILLEDES JA VANIKUIS.**

**MÖTTES SÕNAD KORDAD ULE
PIDULISTESUMMASKI...
PÄEV ON KAUNIS, MEEL ON ULEV –
LIPUD PEOS ON... KUMMASKI.**

**TUBLI, TUBLI! PILK EI EKSLE –
KAHELDA EI VÕIGI SAI
SUDA ERUTUSEST PEKSLEB?
SEDA JUHTUB... KÕIGIGA.**

**JULGUST HINGE, KINDLUST KÖNNE
– NUUD, JUST NUUD PEAD PROOVIMA!
TÕTTAD ÕITSENGUT
JA ÕNNE
KODUMAALE SOOVIMA.**

See oli suur maja. Suur ja uus. Nii uus, et ta ümbruski polnud veel päris korras. Aga kardinaid olid juba akende ees. See tähendas, et elanikud on sisse kolinud.

Tiina ja Tanja elasid esimesel korrusel. Esimesel korrusel on väga hea elada. Kui õues midagi huvitavat juhtub, jõuab kähku kohale joosta.

Ühel hommikul tõi isekallutaja-auto tänavapoolsete akende alla koorma mulda. Sellest tehti ümmargune lillepeenar.

«Vaata, kui ilus!» ütles Tiina oma nukule.

«Smotrii, kak horošoo!» ütles Tanja oma nukule. See tähendas vene keeles täpselt sedasama.

Siis nad palusid endale ka kärutäie mulda.

Ohtuks oli maja õuepoolses küljes kaks väikest lillepeenart: üks Tanja akna all, teine Tiina trepi kõrval. Tiina peenar oli sellepärast hea, et sinna paistis hommikuti päike. Tanja peenar oli jälle sellepärast hea, et sinna oli pulkadest aed ümber tehtud.

Järgmisel päeval hakati suurele peenrale lilli istutama. Ennäe! Tiina ja Tanja jaoks leidis ka kaks levkoitaimet.

Nõnda sai ka maja õuepoolne külg lilled kaunistuseks. Igal hommikul mõõtsid Tiina ja Tanja puupulgaga, kumma lev-

TIINA JA TANJA *on sõbrad*

koi on kõrgemaks kasvanud. Aga pärast seda keksis Tiina üle hüppenööri ja laulis:

«Tiinal on lill
ja Tanjal on lill,
ja Tiina lill on pikem.»

Hüppenöör oli õieti Tanja oma, kuid temal ei olnud hommikul tuju sellega mängida. Sest vaadake — Tanja lill jäi mõõtmisel tõesti Tiina omast pikkuse poolest maha.

Aga ühel hommikul ei tulnud

Tanja õue. Tanjal olid leetrid. See on niisugune haigus, mis hakkab külge, sellepärast ei lubatud Tiinal haiget vaatamagi minna.

Oi, kui igav oli Tiinal ilma Tanjata! Ükski mäng ei tahtnud

üksinda õnnestuda. Ja kui Tiina veel proovis kass Kitule palavikukraadi käpa alla panna, sai ta käele valusa küünekriimu.

Küünekriim paranes ära, aga Tanja ei tohtinud ikka veel õue tulla. Tuvipaar räästa all viskas tühjad munakoored üle pesaääre — Tanja ei võinud seda vaatama joosta. Alles siis, kui suur suvi kätte jõudis, sai Tanja päris terveks.

Uhiuus kirju pall kaenas, jooksis Tanja õuele. Jooksis, ja ütles korraga: «Ah!»

Tiina lill ainult haljendas, aga tema oma õitses. Sihvaka varre küljes rippus terve hulk punaseid kannukesti.

Kes oli igal hommikul peenart kobestanud, kes kastnud taimi?

Kes muu, kui Tiina! Ta käed olid veel praegugi mullased.

Jälle mängisid Tiina ja Tanja terve hommikupooliku üheskoos. Ainult kui enne haigust oleks Tanja lubanud iga oma kahe püüdmise kohta Tiinat korra palli võtta, siis nüüd püüdsid ja pildusid nad ühepalju. Aga pärast pallimängu tegi Tiina oma laulule uued sõnad:

«Tiinal on lill
ja Tanjal on lill,
ja Tiina ja Tanja on sõbrad.
Ja suvi on käes,
ja see on väga hea,
et Tiina ja Tanja on sõbrad.»

A. KASK

TEEME LAHTI PO

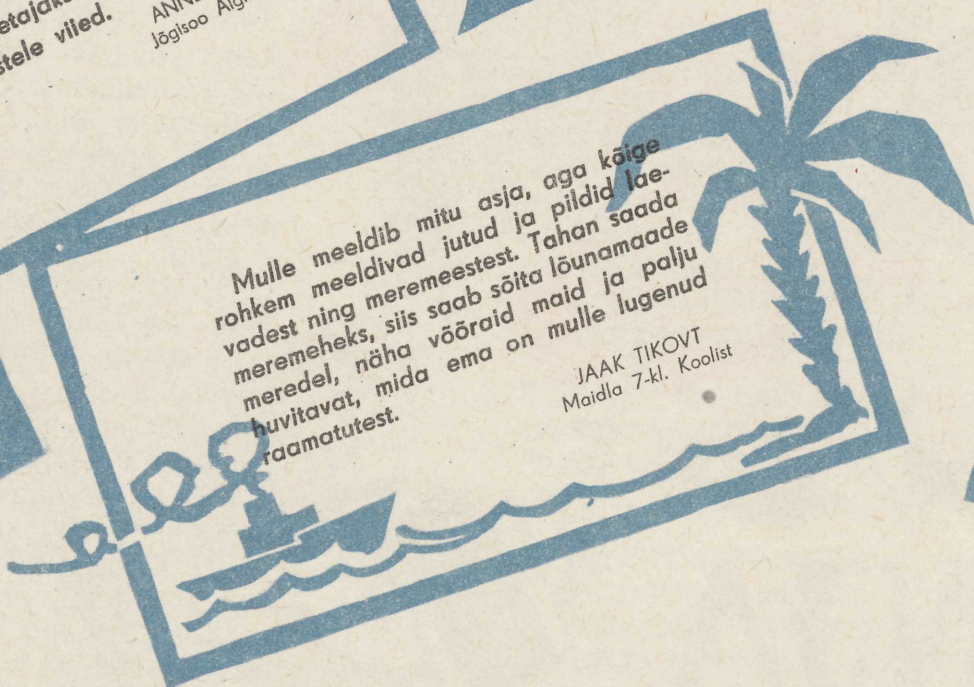
„TÄHEKE“ ESITAS PALJUDELE LASTELE NIISUGUSE KUSIMUSE: „KUI SA SUUREKS
AVALDAME NUUD MÕNED VASTUSED.“

Kui mina suureks kasvan, tahan
hakata õpetajaks. Siis panen kõi-
kidele lastele viied.

ANNE RUNGI
lõgisoos Algakoolist

Mulle meeldib mitu asja, aga kõige
rohkem meeldivad jutud ja pildid lae-
vadest ning meremeestest. Tahan saada
meremeheks, siis saab sõita lõunamaade
meredel, näha võõraid maid ja palju
huvitavat, mida ema on mulle lugenud
raamatutest.

JAAK TIKOVT
Maidla 7-kl. Koolist

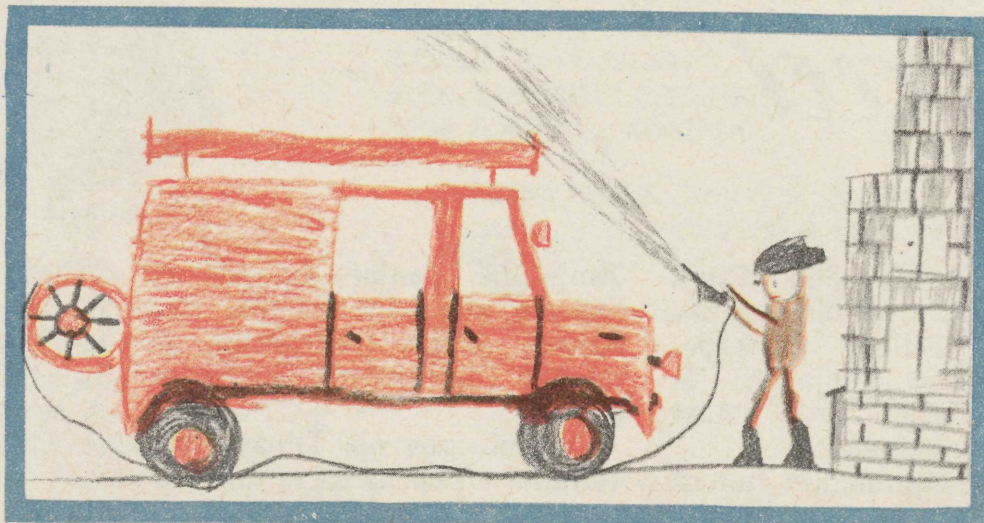

Minu sooviks on saada arstiks. See
tekkis siis, kui olin nelja-vieeaastane. Õde
Luule lamas siis kaua kipsis. Käisime emaga
mitu korda Tartus teda vaatamas. Onu
Maarits tegi Luule terveks, nüüd saame
koos joosta ja mängida. Sellepärast mulle
arstid nii meeldivad, et nad saavad inimesi
aidata.

SIRJE SOOVIK
Abja rajaanist

TALLINNA 48.
LASTEIAIA LAPSED
AGA SAATSID
OMA VASTUSED
PILTIDES. SIIN
NEED ONGI.

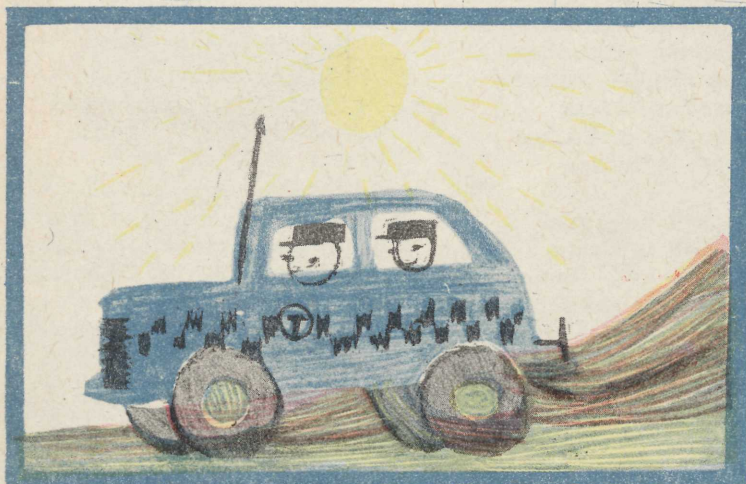
Tuletõrjeautod meeldivad paljudele poistele.
KRISTJAN TIIMUS on kindlalt otsustanud
hakata tuletõrjujaks.

ILONA STERN hakkab lüpsjaks...

STIPAUNA!

KASVAD, KELLEKS SA SIIS HAKKAD?*

... aga ANDRES SILLAST saab taksojuht.

Tähtede uurimine on GEORG POSLAVSKI unistus. Tema ise istubki selle suure teleskoobi taga.

ARNE JÖGAR

Saagem
tuttavaks!

POISIL PIKKUST KÜMME VAKSA,
AASTAID TOSINAST ON POOL.
TOOLIGI TA TÖSTA JAKSAB.
VARSTI OOTAB TEDA

KOOL

AABITSAST SAI SELGEKS TÄHED,
LUGEMINE HÄSTI LÄHEB.
LAPSED, SAAGEM TUTTAVAKS,
NIME KIRJUTAB TA:

ATS

AGA ÕDE KA ON ATSIL.
ÕEL ON SINISILMNE NUKK.
ÕEL ON PIKAD PRUUNID PATSID,
NUKUL – VALGE JUUKSETUKK.
PIKA PIIATSIGA ATS
ILUSASTI KIRJUTAB
OMA ÕE NIME:

TIIU

JA SIIS NUKU NIME:

VIIU

VEIDI AJA PÄRAST LISAB
SUURTE TÄHTEDEGA:

ISA

ATS KA EMA KIRJUTAKS,
AGA PIIATS TEGI PRAKS! –
SÜSI KATKI LAKS.

NELITEIST KÜLALIST

Kui sõita lõuna poole kuni Eesti piirini, tuleb vastu Lätimaa.

Mis maa see on?

Läti on nagu Eestigi nõukogude vabariik. Ja pühitseb samuti 21. juulil oma 20. aastapäeva.

Loodus on seal meie omaga päris sarnane. Kasvavad samad puud, õitsevad niisamasugused lilled, ja linnudki laulavad meie omade moodi.

Täpselt sarnane kõik muidugi pole. Järvi ja jõgesid näiteks on Lätis palju rohkem kui meil. Järved on väikesed. Meie kõige suurem, Peipsi järv, paistab nende kõrval lausa merena.

Kõige pikem ja veerohkem jõgi Lätis on Daugava. Tema kaldal asub Läti pealinn Riia. Riias elab inimesi kaks korda nii palju kui Tallinnas. Ka maa-alalt on Läti Eestist hulga suurem – tervelt poolteist korda.

Läti maapõuerikkuseks on turvas. Turvast kasutatakse kütmiseks, kuid temast valmistatakse ka ehituste jaoks materjale.

Suurem osa inimesi elab ja töötab maal. Nad kasvatavad samu vilju ja loomi kui meie.

Paljudes kohtades on tuntud läti vagunid. Neid sõidab ka Eesti raudteedel. Peale vagunite valmistatakse Lätis veel mitut moodi masinaid, kootakse riidet ja tehakse kingi-saapaid.

Me sünnimaal on sünnipäev – kahekümnes aastapäev. Kõik me sõbrad, tuttavad vennasvabariikidest, kaugemaistki paikadest õnnitlema ruttavad.

Vanem veli Venemaa saatis välja sputniku, milles palju lapsi lendas tervitama oma venda, oma venda – Eestimaad. Kauneid kinke kaasa töid, rõõmsa pidutuju löid.

Siis tervitusi toob tadžikk, kel teekond oli väga pikk. Ta tuli üle mägede ja merede ning jõgede. Eest leidis kohe sõbrad head. Nüüd meiega ta pidu peab.

Usbekistanist, puuvillamaalt, ja Aserbaidžaanist, õlimaalt, ja Kasahstanist, uudismaalt, sõitis terve lastebrigaad õnnitlema meie mäd.

Ka õige vara juba siin on tõmmu naeratav grusiin. Ta palju viinamarju toob, neid hea on süüa üheskoos!

Järgmisena turkmeenlanna suure vaiba üle annab. Nende pool rahvas väga palju koob.

Varsti sadamasse saabus
laev,
kust hulka lapsi maabus.
Nagu mooniööd
punetasid nendel rätid,
kaasas lilli sületäied
Leedumaalt ja Lätist.

Aga siis
tuli lennukil kirgiis
üle mitme maa ja mere,
Ütles eesti keeles: „Tere!“

Külalisi ruttab aina
meie peole mitmelt poolt.
Valgevene ja Ukraina
sõitsid siia üheskoos,
kingiks kaasas rongitäis
meloneid, arbuuse häid.

„Teid tervitab mu kodumaa,
mägine Armeenia.
Soovin palju õnne teile,
tulge varsti külla meile.“

Paar pisikest oktoobrilast
veel saabusid Moldaaviast,
kolm korda hõiskasid: „Hurraa!
Elagu te kaunis maa!“

H. MANNI värssid,
A. VENDERI joonistus

Lõuna suunas Lätimaalt läbi
sõites jõuame Leedusse, kõige
suuremasse kolmest naaberrii-
gist, kes 1940. aastal üheskoos
Nõukogude Liitu astusid.

Meid võtavad vastu suured
metsad ja palju väikesi järvi.
Viimaseid loetakse kokku kuni
4000.

Kõige pikem jõgi Leedus on
Neemen. Neemen voolab siia
Valgevenest. Tal on palju lisa-
jõgesid.

Maapind on Leedumaal üht-
laselt tasane. Lagedal ulatub
silm kaugele vaatama. Lõuna
pool muutub maa veidi künkliku-
maks, kuid kõrgeid, pilvedesse
ulatuvaid mägesid ei tunta
siingi, nagu ei tunta neid meil
ja Lätis.

Leedu kõige suuremaks loo-
duslikuks rikkuseks on mets ja
turvas.

Ka siin on maal peamiseks
tööks loomade kasvatamine ja
põlluharimine. Linnades aga
valmistatakse masinaid, kan-
gaid, konserve ja palju muudki.

Leedu pealinn on Vilnius.

H. Pukk **K**

õrgete mändide all seisis suurte akendega maja. Siin suvitas Tööstuse tänava lasteaed. Päevad otsa mängisid ja hullasid lapsed metsa all või liivasel rannal. Küll see oli tore elu!

Uhel päeval ütles kasvataja:

„Te ju teate, et varsti tuleb suur pidu: meie vabariik saab kahekümneaastaseks. Seks puhuks teeme ka oma suvekodu ümbruse hästi ilusaks. Olete nõus?“

„Jaa!“ hüüdsid lapsed kooris.

Varsti oligi kogu lasteaed tööil: kes rehitset, kes istutas lilli, kes kastis, kes vedas mänguautoga kivik-taimla jaoks kive.

Maja ees kopsis meistrionu vasaraga. Tema löi lattidele uusi, vaigust lõhnavaid aialippe külge. Kop-kop-kop – ja nael oligi puu sisse kadunud. Ainult pea sätendas vastu.

Peedu vaatas seda tööd suure huviga. Rehitsemine pole selle vastu midagi! Küll oleks tore kah sedaviisi vasaraga koputada.

Ja ta küsis meistrionult luba.

Onu ajas selja sirgu, pühkis käeseljaga higist otsmikku ja sõnas:

„Vara veel, pojuke. Pead enne natuke kasvama. Aga ma pakun sulle ühte teist tähtsat tööd: hakka mulle neid aialippe sealt virnast kätte tooma!“

Peedu põrnitses altkulmu nii virna kui ka onu. Kas see on siis ka mõni tähtis töö! Päh! Kui naelu lüüa ei saa, siis muud ei tahagi!

Ja ta kõndis minema.

Maja taga seisis maalrionu redelil ja värvis akna-

A. SALDRE illustratsioon

KUIDAS PEEDU TÄHTSAT TÖÖD OTSIS

raame. Pintsel käis nobedasti värvipoti ja seina vahet. Iga tõmbega muutus aknaraam ikka ilusamaks ja ilusamaks.

„Onu maaler, luba minul kah värvida!“ hüüdis Peedu.

Meistermees lükkas oma pabermütsi kuklasse ja naeratas:

„Natuke vara veel. Pead mõne aasta sirguma. Aga ole hea poiss, too mulle sealt trepinurgalt see värvipurk siia.“

Peedu jäi mossi. Kas see on ka mõni töö! Kui redelile ronida ja maja värvida ei saa, siis muud ta ka tegema ei hakka. Küll on ikka kadedad! Ei lase aeda teha ega maja värvida.

Ja vihaseks haaras Peedu rehavarre pihku ning välgutask seda nii ägedasti, et tolm kees. Ega see küll õige töö ole, aga meelepaha peletamiseks käib küll. Kust seda paremat ikka võtta!

Ohtupoolikuks oli suvekodu nii ilus, et vaata ja imesta. Lillepeenrad, mitut värvi pingid, triibuliseks rehitsetud teed, heleroheliseks värvitud maja ning aed.

Siis kutsus kasvataja lapsed kokku ja ütles:

„Täna olite kõik tublid. Aitäh teile, lapsed! Aga kõige töökamatele anname igähele preemiaks apelsini.“

Lapsed teritasid kõrvu. Keda nüüd nimetatakse?

„Martin. Tema aitas meistrionu: kandis aialippe ja tõi naelu. Muidu poleks aeda täna võib-olla valmis saanudki.“

Peedu ajas silmad suureks. Kas seda toomist siis nii tähtsaks tööks peetakse? Ja korraga oli tal tuline kahju, et tema selle töö oli ära põlanud.

„Aga Virve oli maalrionu abilisena väga tragi.“

Peedu vajus norgu. Oh, miks tema küll selle töö peale oli käega löönud!

Juba jätkas kasvataja:

„Kõige hoolsam rehamees aga oli meie Peedu!“

Nüüd Peedu päris ehmus. Kas kasvataja teeb nalja või? Rehitsemine ka mõni töö! Aga sealsamas tuli talle meelde, et ta polnud ka aialippide kandmist ja maalrionu aitamist õigeks tööks pidanud... Küllap vist on kõik tööd tähtsad, kui ainult tegija tragi on!

Ja Peedu jooksis rõõmsa meelega preemia-apelsini vastu võtma.

ARVAÄRVA!

NETSI ISTUB MÄEL,
NELI PÖLLE EES?

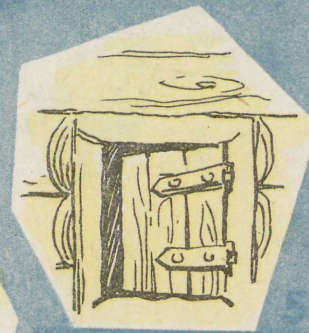
MÕRSJA EHIB METSA
TAGA, EHTED NÄHA
MEIE MAAL?

POOLEAASTANE POISIKE,
KIVINE KASUKAS?

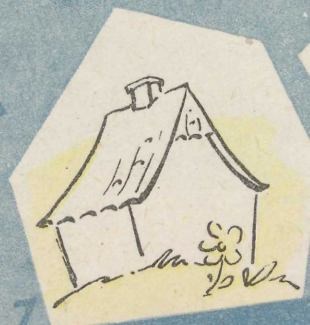
RAUAST HOBUNE,
NIIDIST SABA?

UKS UKS SISSE MINNA,
VIIS KAMBRIT LÄBI
KXIA?

NELI TEEVAD ASET, KAKS
NÄITAVAD TULD, UKS
HEIDAB MAGAMA?

VÄIKE VALGE MAJAKE,
UST EI AKENT KUSKILGI?

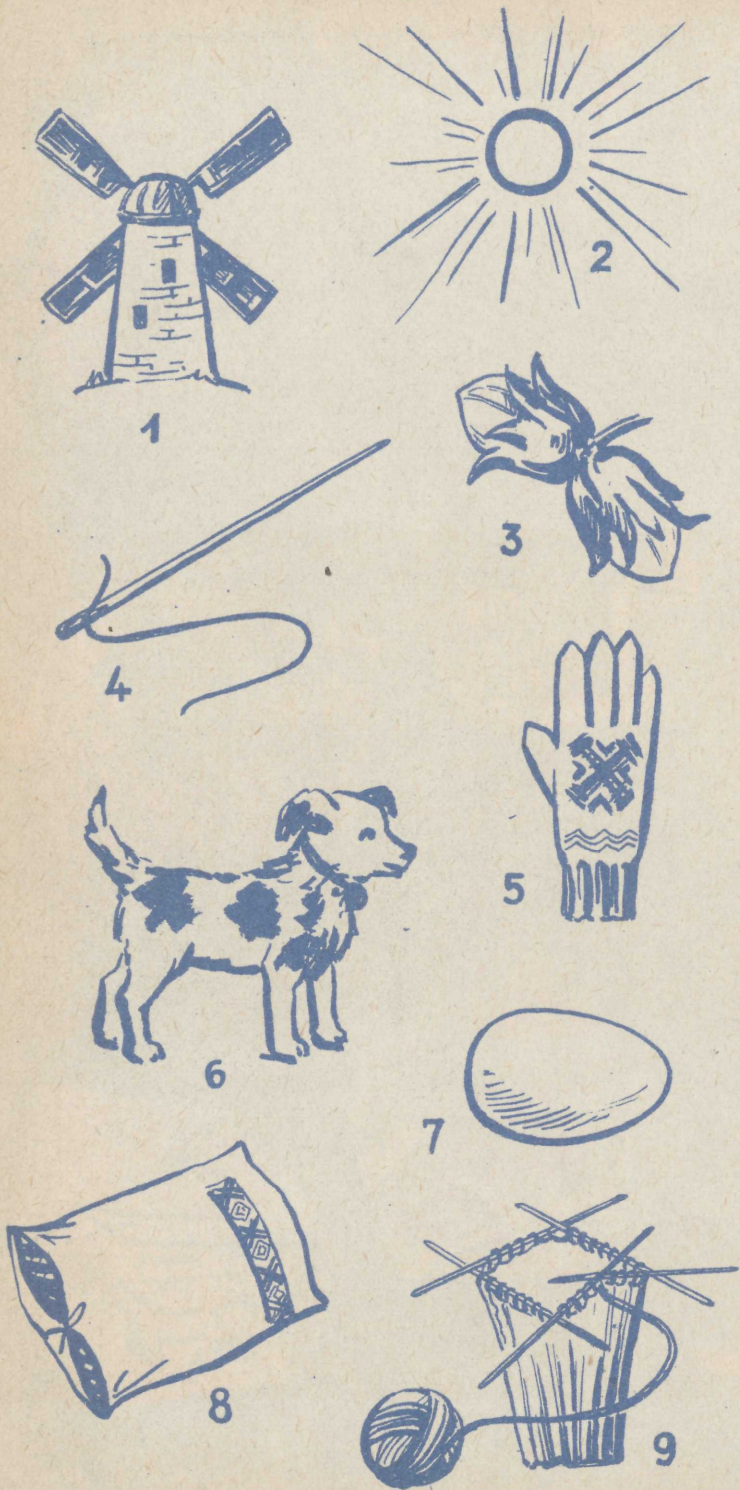

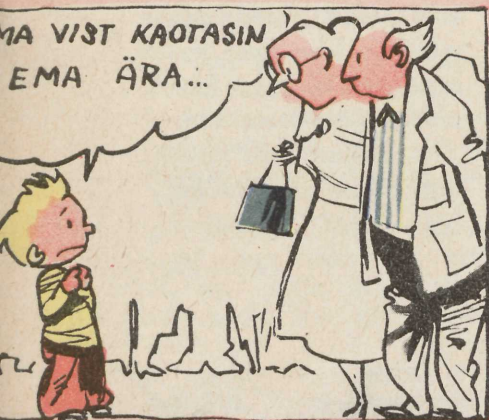
UKS HANI,
NELI NINA?

NELI HOBUST TALLIS,
VIIES JOOKSEB
UMPER TALLI?

See juhtus paupurneol

SEDA SINIST JOONT MOODA LÕIGAKE VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÖLEHT.

Pidupäevadel lehvivad meil kõikjal kaks lippu. Üks neist on üleni punane ja tema ülemises vasakus nurgas on sirbi ja vasara ning viisnurga kujutis. See on Nõukogude Liidu lipp.

Peale selle on igal liiduvabariigil oma lipp. Nõukogude Eesti lipu punasel põhjal on sinised ja valged triibud ning sirbi-vasara ja viisnurga kujutis. Selle lipu, ainult mitte riidest, vaid paberist, võid teha endale sinagi.

Lõika kõigepealt lipp paberist välja. Et igal lipul peab olema ka varras,

siis palu vanemat venda või õde, et nad otsiksid umbes poole meetri pikkuse sirge kēpikese ja vestaksid selle siledaks. Sellest saab su lipule tore varras.

Lipu varda külge kinnitamisega tuled toime juba ise. Määri lipu servale (umbes punktiirjooneni) liimi, rulli liimine osa ümber varda ning oota, kuni liim on kuivanud. Siis on lipp valmis.

Kõrvalolev märk on laulupeomärk. Seda näed praegu kõikjal. Lõika märk paberist välja ja siis on see sinulgi.

1

Küla tüdrukud, õeksed,
küla poisid, pooledvennad,
nüüd on luba suisa laulda,
suisa laulda, lausa laulda –
ühte läh'vad meie hääled,
ühte hääled, ühte meeled,
ühte sünnivad südamed,
ühte laulud langenevad.

EESTI RAHVALAUL

JÕESAARE KÜLAKOOLIS

Hernestel

See õppeaasta algas meil eriliselt – kolisime uude koolimajja. Jutustasime kodus üksteise võidu küll võimlemissaalist, pioneertoast, käsitööklassist ja elavnurgast. Kõik oli uus ja ilus, alles lõhnas värskest värvist!

Vanaemagi vaatas meie õhinat. Ja kui meie jutud räägitud olid, ütles ta, et tahaks ka oma kooliajast üht-teist pajatada.

Ants on meil suur päevikupidaja. Tema kuulas nagu meiegi, aga pärast pani kõik kirja. Siin need Antsu üleskirjutused ongi.

Koolitäre

Sellest on palju, palju aastaid tagasi, kui meid Madise Leeniga esimest korda Jõesaare külakooli viidi. Leivakotid olid ühes, sest pika maa pärast pidime terveks nädalaks kooli jääma. Kotisopis oli leivapäts, selle peal karp pudrugaga. Vahel oli ka lihakirmeke kaasa pandud, aga seda juhtus harva, sest kust seda liha nii volipärast võtta oli.

Kõige suurem ruum terves majas oli koolituba, mille ühes nurgas lösutas ahi, mis rohkem suitsu kui sooja andis. Külma ja suitsu pärast olid meil silmad ja ninaalused kogu aeg vesised.

Keset tuba seisid kaks pikka lauda. Nende taha pidime kõik paarikümnekesi ära mahtuma. Valgust andsid meie koolitoale kaks aknasilma. Need olid nii väikesed,

et ka kõige heledamal päeval oli toas hämar. Mul on tänaseni meeles, et kui tuli talv, siis tuli koolituppa ka külm, suits ja pimedus. Külm andis ennast veel sellepärast tunda, et söök sahrvis külmus kivi-kõvaks.

Koolituba oli ka meie söögiruum ja magamiskoht. Öhtul tõime pööringult põhukotid sisse, hommikul tassisime tagasi. Tolmu oli siis kõik maailm täis.

Põrand vihikuks

Et meil laua taga istumisega kitsaks-kippus jääma, siis osa õpilasi

lugemise ajal seisis. Kirjutamistunnis oli asi aga hoopis hull: pooled pidid seda tööd põlve peal tegema.

Rehkendustunnis võis vabalt seista, see peast arvutamist ei seganud. Mäletan, et ükskord laupäeval käskis koolmeister meil kodus arvutada. Ulesandend kirjutamiseks oma väikestele tahvlitele. Aga kus sa hing nüüd arvutad? Õpetaja andis head nõu: tehku me endale väikesed liivakastid, kus on pulgaga mõnus numbreid teha. Meie Leeniga aga tulime paremale mõttele. Läksime rehe alla, kus mullast põrand oli parasjagu niiske. Tikuga kriipides jäid põrandale selged jäljed. Sellest ajast peale oligi rehealuse põrand meie matemaatika vihikuks.

Meid oli hulka koos, nii juhtus pahandusigi. Ja pahanduste pärast karistati. Kõige suuremaks karistuseks oli see, kui köster laskis õhtu jooksul kolm-neli kirikulaulu pähe õppida. Kirikulaule ja piiblitõlgu pidime usuõpetuse tundideski õppima. Kirikulaulude ja palvetega jumala poole alustasime oma koolipäeva. Nendesamade kirikulauludega tuli meil sööma hakata ja söömine lõpetada, nendega heitsime õhtul ka oma põhukottidele. Palusime köstri käsku mööda küll terved päevad, aga ikka lõppes toit enneaegu otsa, ikka tikkus külm õhukestest riidehilpudest läbi. Juba siis hakkasin aru saama, et jumalat pole olemas.

Aga ka teisiti karistati. Mikkimäe Jüri julges ükskord koolitoota harmooniumil tantsulugu mängida. Köster juhtus kuulma ja pani Jüri hernestele. See tähendas seda, et herved olid nurgas maas ja Jüri pidi nende peal paljaste põlvedega põlvitama. Pärast ta arutas, et kuidas need herneprügid küll nii teravad saavad olla, põlved punasetäpilisid.

O. SAAR

Esikaanel O. SOANSI joonistus
„Laulupeole!“

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 7 – 1960.
Toimetuse kolleegium: E. Lahe, L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, H. Raigna.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.
Ladumisele antud 7. VI 1960. Trükkimisele antud 16. VI 1960. Trükkimisele antud 43 000. Paber 60×92, 1/8.
Trükipoognaid 2. Arvutuspoognaid 4. MB-01239. Tellimise nr. 677.
Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 49.

Ilmub kord kuus. Üksiknumber rbl. 1.50.

Журнал „Звездочка“. На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

E. TIHEMETSА illustratsioonid

*Kas sa tunned
 meie nurmede
 ja niitude lilli?*

- 1. PÄRSUSILM
- 2. KULLERKUPP
- 3. SUREÕIE NE KELLUKAS
- 4. EHK KUREKATEL
- 5. PÕDMAGUN
- 6. OJAMOOL
- 7. VOILILL
- 8. KASSITAPP

- 9. RUKKILILL
- 10. HÄRJASILM
- 11. NISULILL
- 12. EHK AIKAS
- 13. KOLLANE KARIKAKAR
- 14. VAHULILL
- 15. KIBETULIKAS